

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 16

QUYỂN THỨ 383

HỘI THỨ NHẤT

Phẩm

CÁC TƯỚNG CÔNG ĐỨC

Thứ 68 - 5

**Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng:
Bạch Thế Tôn! Nếu chơn pháp giới chơn như thật
tế không chuyển vượt ấy, sắc cùng pháp giới chơn
như thật tế hãy có khác chăng? Thọ tướng hành
thức cùng pháp giới chơn như thật tế hãy có khác
chăng?**

**Bạch Thế Tôn! Nhân xứ cùng pháp giới chơn
như thật tế hãy có khác chăng? Nhĩ tỷ thiết thân ý
xứ cùng pháp giới chơn như thật tế hãy có khác
chăng?**

Bạch Thế Tôn! Sắc xứ cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Thanh hương vị xúc pháp xứ cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Nhãn giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Nhĩ tỷ thiết thân ý giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Sắc giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Thanh hương vị xúc pháp giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Nhãn thức giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Nhãn xúc cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Nhĩ tỷ thiết thân ý xúc cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra

các thọ cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã?

Bạch Thế Tôn! Địa giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã? Thủy hỏa phong không thức giới cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã?

Bạch Thế Tôn! Nhân duyên cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã? Đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã?

Bạch Thế Tôn! Pháp theo các duyên sanh ra cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã?

Bạch Thế Tôn! Vô minh cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã? Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã?

Bạch Thế Tôn! Bồ thí Ba-la-mật-đa cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã? Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã?

Bạch Thế Tôn! Bốn tĩnh lự cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chã? Bốn vô lượng, bốn

vô sắc định cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Bốn niệm trụ cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Không giải thoát môn cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Nội không cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Khổ thánh đế cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Tập diệt đạo thánh đế cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Tám giải thoát cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Tất cả đà-la-ni môn cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Tất cả tam-ma-địa môn cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Cực hỷ địa cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Năm nhãn cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Sáu thần thông cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Phật mười lực cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Đại từ cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Đại bi, đại hỷ, đại xả, cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Pháp vô vong thất cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Tánh hằng trụ xả cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Nhất thiết trí cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Ba mươi hai tướng đại sĩ cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Tám mươi tùy hảo cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Quả Dự lưu cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Pháp thế gian cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng? Pháp xuất thế gian cùng pháp giới chơn như thật tế hỷ có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Pháp hữu lậu cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Pháp vô lậu cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Bạch Thế Tôn! Pháp hữu vi cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng? Pháp vô vi cùng pháp giới chơn như thật tế hã có khác chăng?

Phật nói: Chẳng khác. Thiện Hiện! Sắc chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thọ tướng hành thức cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhãn xứ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Sắc xứ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thanh hương vị xúc pháp xứ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhãn giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiệt thân ý giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Sắc giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thanh hương vị xúc pháp giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhãn thức giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhãn xúc chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý xúc cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Địa giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thủy hỏa phong không thức giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhân duyên chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Pháp theo các duyên sanh ra chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Vô minh chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Bốn tĩnh lự chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Bốn niệm trụ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Không giải thoát môn chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nội không chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Khổ thánh đế chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tập diệt đạo thánh đế cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Tám giải thoát chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Tất cả đà-la-ni môn chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tất cả tam-ma-địa môn cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Cực địa hỷ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Năm nhãn chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, sáu thần thông cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Phật mười lực chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Đại từ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; đại bi, đại hỷ, đại xả cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Pháp vô vong thất chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tánh hằng trụ xả cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Nhất thiết trí chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Ba mươi hai tướng đại sĩ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tám mươi tùy hảo cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Quả Dự lưu chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Thiện Hiện! Độc giác Bồ-đề chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Pháp thế gian chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, pháp xuất thế gian cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Pháp hữu lậu chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, pháp vô lậu cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Thiện Hiện! Pháp hữu vi chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, pháp vô vi cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu sắc chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thọ tướng hành thức cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhãn xứ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý xứ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu sắc xứ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thanh hương vị xúc pháp xứ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhãn giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu sắc giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thanh hương vị xúc pháp giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhãn thức giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhãn xúc chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tỷ thiết thân ý

xúc cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, nhĩ tử thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu địa giới chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, thủy hỏa phong không thức giới cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhân duyên chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu pháp theo các duyên sanh ra chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu vô minh chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu bốn tĩnh lự chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu bốn niệm trụ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng chẳng khác

pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu không giải thoát môn chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nội không chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu khổ thánh đế chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tập diệt đạo thánh đế cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu tám giải thoát chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu tất cả ðà-la-ni môn chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tất cả tam-ma-địa môn cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu Cực hỷ địa chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu năm nhãn

chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, sáu thần thông cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu Phật mười lực chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu đại từ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; đại bi, đại hỷ, đại xả cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu pháp vô vong thất chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tánh hằng trụ xả cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu nhất thiết trí chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu ba mươi hai tướng đại sĩ chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, tám mươi tùy hảo cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu quả Dự lưu chẳng khác pháp giới chơn như thật tế; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu pháp thế gian chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, pháp xuất thế gian cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu pháp hữu

lậu chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, pháp vô lậu cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Nếu pháp hữu vi chẳng khác pháp giới chơn như thật tế, pháp vô vi cũng chẳng khác pháp giới chơn như thật tế. Bạch Thế Tôn! Làm sao an lập pháp đen, cảm dị thực đen, chỗ gọi địa ngục bàng sanh quỷ thú; an lập pháp trắng, cảm dị thực trắng, chỗ gọi người trời. Làm sao an lập pháp đen trắng, cảm dị thực đen trắng, chỗ gọi một phần bàng sanh quỷ giới, một phần người trời. An lập chẳng đen chẳng trắng, cảm dị thực chẳng đen chẳng trắng, chỗ gọi quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán và Độc giác Bồ-đề, hoặc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật nói: Thiện Hiện! Y thế tục để an lập nhân quả sai khác như thế, chẳng y thắng nghĩa để an lập khá nói chẳng được có nhân quả sai khác. Vì sao? Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để tánh tất cả pháp chẳng thể phân biệt, vô thuyết vô thị, làm sao có nhân quả sai khác được.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để, sắc vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; thọ tướng hành thức cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để nhãn xứ vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; nhĩ tử thiết thân ý xứ cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để sắc xứ vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; thanh hương vị xúc pháp xứ cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để nhãn giới vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; nhĩ tử thiết thân ý giới cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để sắc giới vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; thanh hương vị xúc pháp giới cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để nhãn thức giới vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; nhĩ tử thiết thân ý thức giới cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để nhãn xúc vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; nhĩ tử thiết thân ý xúc cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; nhĩ tử thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế địa giới vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; thủy hỏa phong không thức giới cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế nhân duyên vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế pháp theo các duyên sanh ra vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế vô minh vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế Bồ thí Ba-la-mật-đa vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; Tịnh giới,

An nhãn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế bốn tĩnh lự vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế bốn niệm trụ vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế không giải thoát môn vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế nội không vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cũng

vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế khổ thánh đế vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; tập diệt đạo thánh đế cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế tám giải thoát vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế tất cả đà-la-ni môn vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; tất cả tam-ma-địa môn cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế Cực hỷ địa vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế năm nhãn vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; sáu thần thông cũng

vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế Phật mười lục vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế đại từ vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; đại bi, đại hỷ, đại xả cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế pháp vô vong thất vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; tánh hằng trụ xả cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế nhất thiết trí vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa đế ba mươi hai tướng đại sĩ vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; tám mươi tùy hảo cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để quả Dự lưu vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để pháp thế gian vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; pháp xuất thế gian cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để pháp hữu lậu vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; pháp vô lậu cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Thiện Hiện! Trong thắng nghĩa để pháp hữu vi vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh; pháp vô vi cũng vô sanh vô diệt, vô nhiễm vô tịnh. Vì rốt ráo không, vô tế không vậy.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu y thế tục để nên an lập nhân

quả sai khác chẳng y thẳng nghĩa đế ấy, thời tất cả ngu phu dị sanh lẽ đều có quả Dự lưu, hoặc lẽ có quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán và Độc giác Bồ-đề, hoặc lẽ có Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật bảo: Thiện Hiện! Ý ngươi hiểu sao? Tất cả ngu phu dị sanh hãy như thật biết thế tục đế và thẳng nghĩa đế chẳng? Nếu như thật biết, họ lẽ phải có quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, hoặc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Nhưng các ngu phu dị sanh chẳng như thật biết thế tục đế và thẳng nghĩa đế, không Thánh đạo, không tu Thánh đạo, kia làm sao có Thánh quả sai khác? Duy các Thánh giả năng như thật biết thế tục đế và thẳng nghĩa đế, có Thánh đạo, có Thánh đạo tu tập. Vậy nên được các Thánh quả sai khác.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu tu Thánh đạo được Thánh quả chẳng? Phật nói: Chẳng được. Thiện Hiện! Chẳng phải Thánh đạo năng được Thánh quả, cũng chẳng phải tu Thánh đạo năng được Thánh quả, chẳng phải là Thánh đạo năng được Thánh quả, cũng chẳng phải trụ trong Thánh đạo năng được Thánh quả. Vì sao? Thiện Hiện! Trong thẳng nghĩa đế, đạo và đạo quả chẳng khá được vậy. Vậy nên, Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, tuy vì hữu tình an lập Thánh quả nhiều bậc sai

khác, mà chẳng phân biệt Thánh quả như thế ở giới hữu vi, hoặc giới vô vi an lập sai khác.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu chẳng phân biệt Thánh quả như thế ở giới hữu vi hoặc giới vô vi an lập sai khác, Thế Tôn làm sao nói dứt ba gút gọi quả Dự lưu, mông dục tham sân gọi quả Nhất lai, dứt thuận hạ phần năm gút gọi quả Bất hoàn, dứt thuận thượng phần năm gút gọi là A-la-hán, khiến cho bao nhiêu pháp nhóm đều thành pháp diệt gọi là Độc giác Bồ-đề, dứt hẳn tất cả tập khí nối nhau gọi là Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Bạch Thế Tôn! Tôi làm sao biết nghĩa Phật đã nói rằng chẳng phân biệt Thánh quả như thế ở giới hữu vi, hoặc giới vô vi an lập sai khác?

Phật nói: Thiện Hiện! Ý ngươi hiểu sao? Nói rằng quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; Thánh quả như thế vì là hữu vi hoặc là vô vi? Thiện Hiện đáp rằng: Thánh quả như thế đều là vô vi chẳng phải hữu vi.

Phật bảo: Thiện Hiện! Trong pháp vô vi có phân biệt chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có. Bạch Thiện Thệ! Chẳng có.

Phật bảo: Thiện Hiện! Ý người hiểu sao? Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân thông đạt tất cả hữu vi vô vi đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân trong lúc bấy giờ vả đối các pháp có sở phân biệt đây là hữu vi hoặc vô vi chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có. Bạch Thiện Thệ! Chẳng có.

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như vậy. Khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, tuy vì hữu tình tuyên nói các pháp mà chẳng phân biệt pháp tướng đã nói rằng: Nội không hay ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tự đối các pháp không chỗ chấp trước, cũng năng dạy người đối trong các pháp không chỗ chấp trước. Nghĩa là đối Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Hoặc đối bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Hoặc đối bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Hoặc đối nội

không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Hoặc đối chơn như cho đến bất tư nghì giới. Hoặc đối khổ tập diệt đạo thánh đế. Hoặc đối không, vô tướng, vô nguyên giải thoát môn. Hoặc đối tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Hoặc đối tất cả đà-la-ni môn, hoặc đối tất cả tam-ma-địa môn. Hoặc đối Bồ-tát thập địa. Hoặc đối năm nhãn, sáu thần thông. Hoặc đối Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Hoặc đối pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Hoặc đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí thấy đều không chấp trước. Vì không chấp trước nên đối tất cả xứ đều được vô ngại.

Như các Đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biến hóa ra người tuy hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhãn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành bốn tĩnh lự, bốn vô lựợng, bốn vô sắc định mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lựợc, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành chơn như cho đến bất tư nghì giới mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành khổ tập diệt đạo thánh đế mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành Bồ-tát thập địa mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành năm nhãn, sáu thần thông mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Tuy hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí mà đối quả kia chẳng thọ chẳng chấp, chỉ vì hữu tình vào Niết-bàn vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như vậy, khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đối tất cả pháp hoặc thế gian hoặc xuất thế gian, hoặc hữu lậu hoặc vô lậu, hoặc hữu vi hoặc vô vi, đều vô sở trụ, cũng vô sở ngại. Vì sao? Vì khéo đạt các pháp như thật tướng vậy.

HỘI THỨ NHẤT

Phẩm CÁC PHÁP BÌNH ĐẲNG

Thứ 69 - 1

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, đối tất cả pháp khéo đạt thật tướng?

Phật nói: Thiện Hiện! Như các Đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biến hóa ra người chẳng hành nơi tham, chẳng hành nơi sân, chẳng hành nơi si. Chẳng hành nơi sắc, cũng chẳng hành nơi thọ tướng hành thức. Chẳng hành nơi nhãn xúc, cũng chẳng hành nơi nhĩ tử thiết thân ý xúc. Chẳng hành nơi sắc xúc, cũng chẳng hành nơi thanh hương vị xúc pháp xúc. Chẳng hành nơi nhãn giới, cũng chẳng hành nơi nhĩ tử thiết thân ý giới.

Chẳng hành nơi nhãn thức giới, cũng chẳng hành nơi nhĩ tử thiết thân ý thức giới. Chẳng hành nơi nhãn xúc, cũng chẳng hành nơi nhĩ tử thiết thân ý xúc. Chẳng hành nơi nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, cũng chẳng hành nơi nhĩ tử thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Chẳng hành nơi địa giới, cũng chẳng hành nơi thủy hỏa phong không thức giới. Chẳng hành nơi nhân duyên; cũng chẳng hành nơi đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên. Chẳng hành nơi pháp theo các duyên sanh ra. Chẳng hành nơi vô minh; cũng chẳng hành nơi hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não.

Chẳng hành nơi Bồ thí Ba-la-mật-đa; cũng chẳng hành nơi Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng hành nơi bốn tĩnh lự; cũng chẳng hành nơi bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng hành nơi bốn niệm trụ; cũng chẳng hành nơi bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Chẳng hành nơi không giải thoát môn, cũng chẳng hành nơi vô tướng, vô nguyện giải thoát môn.

Chẳng hành nơi nội không; cũng chẳng hành nơi ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, trống nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Chẳng hành nơi chơn như cho đến bất tư nghì giới. Chẳng hành nơi khỗ thánh đế, cũng chẳng hành nơi tập diệt đạo thánh đế. Chẳng hành nơi tám giải thoát; cũng chẳng hành nơi tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Chẳng hành nơi tất cả đà-la-ni môn, cũng chẳng hành nơi tất cả tam-ma-địa môn.

Chẳng hành nơi Cực hỷ địa; cũng chẳng hành nơi Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa. Chẳng hành nơi năm nhãn, cũng chẳng hành nơi sáu thần thông.

Chẳng hành nơi Phật mười lực; cũng chẳng hành nơi bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng hành nơi đại từ; cũng chẳng hành nơi đại bi, đại hỷ, đại xả. Chẳng hành nơi pháp vô vong thất, cũng chẳng hành nơi tánh hằng trụ xả.

Chẳng hành nơi nhất thiết trí; cũng chẳng hành nơi đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Chẳng hành nơi ba mươi hai tướng đại sĩ, cũng chẳng hành nơi tám mươi tùy hảo.

Chẳng hành nơi quả Dự lưu; cũng chẳng hành nơi quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán và Độc giác Bồ-đề. Chẳng hành nơi tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-

tát, cũng chẳng hành nơi chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Chẳng hành nơi nội pháp, cũng chẳng hành nơi ngoại pháp. Chẳng hành nơi tùy miên, cũng chẳng hành nơi buộc. Chẳng hành nơi pháp thế gian, cũng chẳng hành nơi pháp xuất thế gian. Chẳng hành nơi pháp hữu lậu, cũng chẳng hành nơi pháp vô lậu. Chẳng hành nơi pháp hữu vi, cũng chẳng hành nơi pháp vô vi. Chẳng hành nơi đạo, cũng chẳng hành nơi đạo quả.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu cũng lại như vậy, đối tất cả pháp đều vô sở hành. Đây là khéo đạt thật tướng các pháp, nghĩa là đối pháp tánh không sở phân biệt.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biến hóa ra người hiện tu Thánh đạo?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia biến hóa ra người nương tu Thánh đạo chẳng nhiễm chẳng tịnh, cũng chẳng luân hồi năm thú sanh tử.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa với Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã

Ba-la-mật-đa thẩm sâu thông đạt các pháp đều vô sự thật? Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia biến hóa ra người hãy có sự thật, nương thật sự đây có nhiệm có tịnh, có việc luân hồi năm thú chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng có. Bạch Thiện Thệ! Chẳng có. Chẳng phải các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biến hóa ra người có chút thật sự, chẳng nương việc kia có nhiệm có tịnh, cũng không có luân hồi năm thú sanh tử. Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đối tất cả pháp khéo đạt thật tướng cũng lại như vậy. Thông đạt các pháp cũng vô sự thật.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Là tất cả sắc đều như hóa chẳng? Tất cả thọ tướng hành thức cũng như hóa chẳng? Tất cả nhãn xứ đều như hóa chẳng? Tất cả nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ cũng lại như hóa chẳng? Tất cả sắc xứ đều như hóa chẳng? Tất cả thanh hương vị xúc pháp xứ cũng lại như hóa chẳng? Tất cả nhãn giới đều như hóa chẳng? Tất cả nhĩ tỷ thiệt thân ý giới cũng lại như hóa chẳng? Tất cả sắc giới đều như hóa chẳng? Tất cả thanh hương vị xúc pháp giới cũng lại như hóa chẳng? Tất cả nhãn thức giới đều như hóa chẳng? Tất cả nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới cũng lại như hóa chẳng? Tất cả nhãn xứ đều như hóa

chăng? Tất cả nhĩ tử thiết thân ý xúc cũng lại như hóa chăng? Tất cả nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ đều như hóa chăng? Tất cả nhĩ tử thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng lại như hóa chăng? Tất cả địa giới đều như hóa chăng? Tất cả thủy hỏa phong không thức giới cũng lại như hóa chăng? Tất cả nhân duyên đều như hóa chăng? Tất cả đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên cũng lại như hóa chăng? Tất cả các pháp từ duyên sanh ra đều như hóa chăng? Tất cả vô minh đều như hóa chăng? Tất cả hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não cũng lại như hóa chăng? Như vậy cho đến tất cả pháp thế gian đều như hóa chăng? Tất cả pháp xuất thế gian cũng lại như hóa chăng? Tất cả pháp hữu lậu đều như hóa chăng? Tất cả pháp vô lậu cũng lại như hóa chăng? Tất cả pháp hữu vi đều như hóa chăng? Tất cả pháp vô vi cũng lại như hóa chăng? Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Tất cả pháp đều như hóa.

--- o0o ---